

Prírodné preparáty vo výžive králikov

V súčasnosti je jednou z najdiskutovanejších otázok problematika potravinovej bezpečnosti a kvality potravín. Na zdravotnú bezpečnosť potravín živočíšneho pôvodu vplýva celý rad faktorov ku ktorým patria: chov zvierat, výživa a kŕmenie zvierat, spracovanie, balenie, skladovanie produktov živočíšnej výroby a iné. Teda ide o zložitý proces začínajúci v prvovýrobe a končiaci u konzumenta. Práve bezpečnosť potravín bola jedným z dôvodov, ktoré viedli k viacerým legislatívnym zmenám najmä v oblasti využívania antibiotických stimulátorov rastu a iných chemických prípravkov vo výžive hospodárskych zvierat. Z tohto dôvodu je v súčasnosti vedecko-výskumná činnosť viacerých organizácií zaoberajúcich sa výživou zvierat orientovaná na hľadanie alternatívneho riešenia stimulácie produkčných vlastností rôznych druhov hospodárskych zvierat a náhrady používania liekov – antibiotík, antikokcidík na prevenciu chorôb zvierat. Neoddeliteľnou súčasťou výživy hospodárskych zvierat v mnohých chovoch na Slovensku i vo svete, a v chove králikov tomu nie je inak, sa stávajú rastlinné prípravky, probiotiká, prebiotiká, organické kyseliny, tkanivové biostimulátory a iné.

Chov králika domáceho má na Slovensku dlhoročnú tradíciu najmä v podobe záujmového drobnochovateľstva, ale od deväťdesiatych rokov minulého storočia si významné postavenie v poľnohospodárstve vydobyl aj intenzívny chov brojlerových králikov. V oboch týchto systémoch chovu sa často krát stretávame s metabolickými zdravotnými problémami najmä mladých rastúcich zvierat po odstave. Tieto problémy sú zvyčajne spôsobené pomnožením podmienene patogénnych mikroorganizmov v tráviacom systéme (kokcidií, klostridií, *E. coli*) a prejavujú sa zvýšeným výskytom hnačiek, nafukovaním, nechutenstvom, zníženými prírastkami živej hmotnosti a zvýšeným úhynom zvierat. V týchto situáciách chovatelia pristupujú k aplikácii chemických preparátov na báze antibiotík, antikokcidík, ktoré môžu pri nedodržaní platných predpisov a zásad chovu potravinových zvierat predstavovať potenciálne riziko pre konečných spotrebiteľov.

Z tohto dôvodu sme sa vo svojej práci zamerali na zhodnotenie vplyvu probiotických prípravkov v kombinácii s humínovými kyselinami, ako novej náhrady už spomínaných chemických preparátov vo výžive králikov. V intenzívnych chovateľských podmienkach sme dvom skupinám králikov od odstavu počas celého obdobia výkrmu podávali štandardnú kompletnú kŕmnu zmes rovnakého živinového zloženia. V prvej skupine (pokus) sme sledovali vplyv kŕmneho doplnku - Humac Natur s obsahom humínových kyselín, ktorý sme

zakomponovali do štandardnej kŕmnej zmesi, v množstve 3kg/t kŕmnej zmesi. Humac Natur ako kŕmne aditívum organického pôvodu, pozitívne pôsobí na podporu a stabilizáciu žiaducej črevnej flóry vrátane probiotík, uľahčuje naviazanie škodlivých látok a ich skoré vylúčenie výkalmi z organizmu, vplyva na udržiavanie optimálneho pH v tráviacej sústave a potláča množenie patogénnych i podmienenčne patogénnych mikroorganizmov.

V prvom období po odstave (2 týždne – 35. – 49. deň) sme zvieratám v tejto skupine denne do kŕmnej zmesi pridávali aj probiotický prípravok Propoul, v množstve 2g/10 ks. Propoul je potencovaný probiotický prípravok pre hydinu a králikov s obsahom špeciálne selektovanej autochtónnej laktoflóry (*Lactobacillus fermentum*) s optimalizačným vplyvom na tráviace procesy a stimulujúci imunitný systém. Druhá (kontrolná) skupina zvierat bola odchovávaná kŕmnou zmesou s prídavkom antikokcidika (robenidínu).

Počas celého obdobia výkrmu sme sa zamerali na hodnotenie rastových ukazovateľov, zdravotného stavu a mortality zvierat. Sledovanie intenzity rastu a spotreba predkladaných kŕmnych zmesí sa uskutočňovalo v týždňových intervaloch. Zdravotný stav zvierat sme sledovali denne.

Z výsledkov, ktoré sme dosiahli počas tejto štúdie môžeme konštatovať, že 1.skupina zvierat s prídavkom humínových kyselín a probiotík dosahovala počas celého výkrmového obdobia vyššiu intenzitu rastu v porovnaní s kontrolnou skupinou. V pokusnej skupine zvierat sme zaznamenali vyššie priemerné denné prírastky živej hmotnosti, mortalita zvierat sa v tejto skupine znížila o 6% a obdobie výkrmu skrátilo v priemere o 2 dni. Vo využití predkladaných kŕmnych zmesí na rast živej hmotnosti – konverzia krmiva, sme významné rozdiely medzi obidvoma skupinami nezaznamenali.

Výsledky našej práce poukazujú na to, že správnu aplikáciou prírodných preparátov môžeme zabezpečiť účinnú prevenciu proti metabolickým a zdravotným problémom a zároveň dosiahnuť vysokú úroveň ochrany zvierat a ľudského zdravia v potravinovom reťazci. Použitie týchto preparátov vplyva na efektívne využívanie živín z predkladaných krmív, priaznivo pôsobí na zdravotný stav zvierat a napomáha zvyšovať hmotnostné prírastky, čo v konečnom dôsledku vedie k dosiahnutiu pozitívneho ekonomického efektu v chove. Overovanie účinku probiotík a rastlinných látok potvrdilo, že ich možno využiť ako náhradu za antikokcidiká pri prevencii kokcidiózy u králikov.

„Táto práca bola podporovaná Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. VMSP-P-0024-09“.

Ing. Ľubomír Ondruška, PhD.

CVŽV – ÚMHZ Nitra

